

REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 50

Jäsentiedote 2/2009

Repolan kylä 2009. Kuva Ari Komulainen

Repolainen

Toimituskunta:

Päätoimittaja puheenjohtaja
Tuula Kilpeläinen 044 330 5529

toimitussihteri

Erkki Mauranen (03) 476 32 73

Painopaikka: M-Print Oy, Vilppula

Puheenjohtajalta marraskuussa:

Tämä Repolainen 50 on Karjalan metsien teemanumero: professori, tutkija Pertti Rannikko julkaisee toisen osan juttusarjastaan ”Metsätalouden murrokset 1950 –luvulta nykypäivään” ss. 7-18. Ensimmäinen osa julkaistiin viime maaliskuussa Repolainen 49:ssä

Kädessänne oleva Repolainen 50 tulee tällä kertaa pari kuukautta ”myöhässä”. Syy on siinä, että keväällä vuosikokous piti keskeyttää osanottajien vähyiden vuoksi: Ei ollut päätösvaltaa hyväksyä tilinpäätöstä ja myöntää vastuuvapautta hallituksen jäsenille. Näin ol-

len asiat jäivät auki ja piti ottaa aikalisä. Tässä Repolaisessa kutsutaan ”jatkovuosikokous” koolle Lieksaan su 29.11.

Siellä katsotaan myös, saadaanko toimiva hallitus remmiin. On ollut puhetta myös sääntömuutoksesta (5§) siten, että hallituksessa olisi vain 4 jäsentä + puheenjohtaja. Puheenjohtajaksi pitää myös saa-

da uusi henkilö, koska en jatka puheenjohtajana.

Ylimääräisessä kokouksessa käsitellään kaikki vuosikokoukselle kuuluvat asiat. Noudatetaan Repolaisessa 49 sivulla 6 julkaistua asialistaa (sääntöjen 10§). Tältä samalla sivulla löytyy myös sääntöjen 11§ teksti, joka koskee sääntöjen muuttamista sekä yhdistyksen purkamista.

Yhdistyksemme säännöt löytyvät myös verkkosivuiltamme www.repola-seura.org.kohdasta yleistä.

Tämä Repolainen tulee postissa kaikille v. 2008 jäsenmaksunsa maksaneille. Tämän vuoden jäsenmaksuja ei ole voitu periä, koska ei ole ollut laillista päätöstä jäsenmaksun suuruudesta.

Tervetuloa siis ylimääräiseen kokoukseen Lieksaan. Kokouspäätöksistä tärkeimmät tiedot löytyvät myös kotisivuiltamme (www.repola-seura.org.) sekä Karjalan heimo-lehden lähiajan numeroista.

*Kuhmossa 6. marraskuuta 2009
Tuula Kilpeläinen, pj
tuula.kilpelainen@iki.fi*

Tapautui omassa piirissämme

Elisabeth (Liisa) Kiviluoma 80 v.
14.10.2009

Seuramme jäsen Liisa Kiviluoma vietti syntymäpäiviään Espoon kodissaan sukulaisten ja ystävien keralta. Hän on kirjoittanut juttua sotajan kokemuksistaan Repolaiseen 31 otsikolla ”Muistikuvia lapsuuden sotavuosilta” ss. 4-9.

Seura onnittelee ja toivottaa monia armorikkaita vuosia!

Repolassa elokuussa 2009

Sukulaisia tapaamassa

Kun tänä vuonna ei saatu ryhmää kokoon, niin lähdimme matkalle Repola-seuran hallituksen varajäsenen Martti Nesterisen kanssa kahden. Tarkoitus oli tavata sukulaisia ja kuunnella Repolan kuulumisia. Kuumalla säällä matka ei ollut niitä helpompia, kuuluhan yhteen suuntaan jo yli kymmenen tuntia. Tiet ovat sellaisia kuin ovat ja varsinkin viimeinen tieosuus Tiiksan risreyksestä Repolaan koettelee matkailijan kärsivällisyyttä ja istumalihaksia. Mutta perille päästiin ja paikallisten asukkaiden vieraanvaraisuus korvasi ”matkakärsimykset”.

Olin nyt Repolassa toista kertaa, viime vuonna seuran ryhmämatkalla. Martti on käynyt Repolassa jo ties kuinka monta kertaa 1990-luvulta asti. Tapasimme yhteisiä sukulaisiamme Nesteroveja (Nesterisiä), joita asuu Repolassa toistakymmentä henkeä. Serkkuni Tanja Nesterova on asunut Repolassa ja lähikylissä

koko elämänsä. Tanjan lapsista kolme asuu perheineen Repolassa. Myös toisen serkkuni, jo edesmenneen Maria Tsernivejan (Tsernin) lapsista kolme asuu perheineen niinikään Repolassa. Kun olimme perillä vain viikonlopun yli, niin kyläpaikkoja ja keskusteluja riitti. Martti kävi tapaamassa myös Repola-seuran pitkäaikaista yhteyshenkilöä, jo kahdeksankymmentä vuotta täyttäneitä Ivan Lazarevia, jonka tarinointitaito on omaa luokkaansa.

Tanjan ja edesmenneen Marian äiti Aino on kuvattu pikakutyttönä Helsingissä oheisessa vanhassa valokuvassa.

Repolan kuulumisia

Viimevuotisen ryhmämatkamme jälkeen kovin paljon muutoksia ei ole tapahtunut, mutta oli kyläläisillä kerrottavana myös positiivisia uutisia.

Viime syksystä asti kylällä on toiminut paloasema, mikä on turvallisuutta tuova ja työllistävä tekijä. Neljä henkeä sai töitä asemalta.

Kuva on otettu Helsingissä nähtävästi vuonna 1915. Siinä ovat isovanhempani Repolan Lusmasta kotoisin oleva Antti (Andrei) Feodoroff ja hänen vaimonsa Hulda Vilhelmiina (os. Vilenius, synt. v.1885 Elimäellä) ja heidän lapsensa Anni (äidin sylissä) ja Aino. Pari vihittiin Elimäen evankelis-luterilaisessa kirkossa ja he asuivat sekä Helsingissä että Elimäellä. Muuttivat Lusmaan v. 1916(?). Äitini Raija syntyi Lusmassa v. 1917.

Kirkko, jota on rakennettu jo vuosia ja joka viime vuonna näytti jotenkin hylätyltä, on saanut katon, joka tummanvihreäksi maalattuna hohti auringossa. Ikkunoita tosin ei vielä ollut, mutta meille vaikutettiin, että töitä jatketaan koko ajan.

Keskelle kylää on rakennettu lasten leikkikenttä, jossa oli iloisenvärisiä kiipeilytelineitä ja muita leikkivälineitä. Kyläläiset ovat luottavaisia uuden ”kyläpäällikön”, paikallisen hallintojohtajan Aleksandr Pashukin suhteen ja odottavat häneltä uusia avauksia.

Ilonaiheena oli myös koulu-bussi. Karjalan tasavallan opetusministeriö oli myöntänyt kyläkouluille eri puolille Karjalaa toistakymmentä linja-autoa, yksi niistä Repolan koululle. Bussia lähti Petroskoista hakemaan kuljettaja Sergei Nesterov. Linja-auto herätti vilkasta keskustelua puolesta ja vastaan. Toiset olivat sitä mieltä, että olisi tärkeämpiäkin rahareikiä kuin ison bussin bensakulut ja olisiko pikku-

bussi parempi ratkaisu, toiset taas puolustivat hanketta sillä, että linja-auto paitsi kuljettaisi lähitieneen lapsia kouluun myös veisi koululaisia erilaisiin tilaisuuksiin ja urheilukilpailuihin Muujärvelle ja Petroskoihin.

Työllisyystilanne ei ole paljon muuttunut viimevuotises-ta. Osa työttömistä on pestautunut rekkakuskeiksi ja kuljettaa eri yritysten tavara-lasteja aina Petroskoihin ja Pietariin asti. Jotkut kyläläiset käyvät työssä Kostamuksessa, mutta sielläkin sekä kombi-naatti että monet yritykset ovat viime aikoina vähentäneet väkeä.

Entinen Repolan metsätyö-keskushan (Iespromhos) liitettiin jo joku vuosi sitten Muu-järven keskuksen ja se toimii nyt Repolan työpisteen nimel-lä. Työpisteen ”kymppinä”, työnjohtajana toimiva Nina Tsurko (Tserni) kertoi meille, että Repolan metsurien työ-paikat ovat nyt kauempana ja heidät viedään bussilla hak-kuupalstoille eri puolille Muu-

järven piiriä. Muujärven met-sätyökeskus täytti elokuussa 80 vuotta ja sen kunniaksi kaikki työntekijät saivat yli-määräisen vapaapäivän, joka osui maanantaihin 10. elokuu-ta. Nina Tsurko itse on ollut metsätyökeskuksen palveluk-sessa jo kolmisenkymmentä vuotta ja muiden pitkäaikais-ten työntekijöiden tavoin sai kunniakirjan, jota hän esitteli meille ylpäänä.

Kauniina lomapäivinä kylän raitilla oli vilkasta, lapsia oli tuotu kaupungeista mummo-laan ja leikkikentältä kuului ääniä pitkin päivää. Turisteja oli Moskovasta asti tullut ka-lastamaan, mutta marjasato oli olematon, vaikka väki oli ah-kerasti kiertänyt lähimetsiä ja soita.

Paluumatkalla pysähdyimme Omelien sillankorvassa oleval-la seuran pystyttämällä matka-miehen ristillä. Se on kunni-anosoitus repolalaisille, mm. Kyöttisten suvun runonlaula-jille. Toivottavasti se on nykyi-sille repolalaisille jonkinlaise-na henkisenä siteenä seudun

unohdettuun historiaan ja maineikkaisiin perinteisiin. Meille ainakin kerrottiin, että paikalliset asukkaat ohjaavat

ristille seudulle saapuvia turisteja.

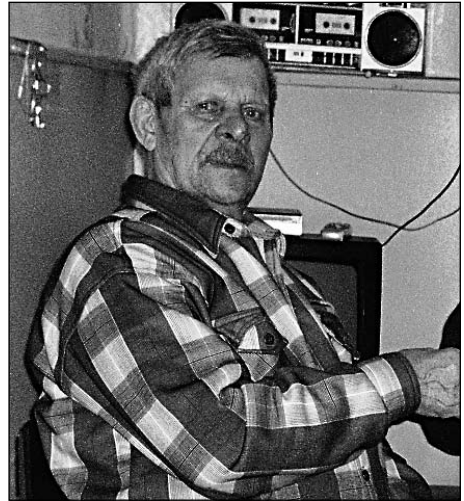
*Valentina Afanassieva
Repola-seuran hallituksen jäsen*

Metsätalouden murrokset Repolassa 1950 -luvulta nykypäivään Repola kylätutkijan näkökulmasta OSA 2

(Tutkija Pertti Rannikon kirjoituksen 1.osa julkaistiin Repolaisessa 49 viime keväänä)

1950-luvulla tapahtuneen metsätalouden nopean kasvun myötä Repolan alueelle muotoutui uudelleenlainen, puun uittoa palveleva asutus- ja yhdyskuntarakenne. Asutus keskittyi uittoreittien varsilla oleviin metsätyökyliin, lesopunkteihin. Asutuksen painipiste siirtyi länteen päin, sillä nopeimmin kasvoivat lähellä Suomen rajaa sijainneet Lentiera sekä Tuulijärven ympäristön kylät. Elämä oli vilkasta ja asukkaita enemmän kuin koskaan aikaisemmin tai myöhemmin. 1960-luvun lopussa kehitys kääntyi kuitenkin nopeasti toiseen suuntaan: väki alkoi vähetä ja asutusrakenteen painopiste siirtyä rautatieverkon ohjaamana kauemmaksi rajalta.

*Ivan Lasarev kotonaan Repolassa
(kuva Katri Karkinen)*

Tuulijärven uitto- ja metsätyökylien nousu ja tuho

Marraskuussa 2009 Lentierassa tapaamamme Galina Isajevan (os. Konstantinov) elämäntarina havainnollistaa hyvin rajakyltien vaiheita. Galina Isajeva syntyi vuonna 1946 Tuuli-

järven länsirannalla sijaitsevassa Lusman kylässä, alle 10 kilometrin päässä Suomen rajasta. Aukkaat siirrettiin kuitenkin pois raja-alueelta ja Galinan perhe joutui muuttamaan ensin Kolvasjärvelle ja sitten Repolaan. Kun Tuulijärven pohjoisrannalle, lähelle vanhaa Koropin kylää alettiin rakentaa 1950-luvun puolivälissä uutta metsätyökylää, muutti Galinan perhe sinne. Kylää kutsuttiin aluksi uudeksi Koropiksi, mutta pian se sai nimekseen Tulos. Kylässä asuvat uittomiehet kuljettivat puut Tuulijärven poikki Lusmaan, jossa asuvat uittomiehet jatkoivat uittoa Tuulijokea pitkin Suomen rajalle. Lusman lesopunkti rakennettiin vanhan kylän paikalle, mutta sen vastarannalle, 10 kilometrin päähän

Pertti Rannikko haastattelee Mujejärven piirin hallintopäällikkö Tatjana Tupinaa (kuva Katri Karkinen)

rakennettiin kokonaan uusia metsätyökylä, Vostotsnyi. Tulokseen perustettiin myös kyläneuvosto, jonka alaisuuteen kuuluivat myös Lusma ja Vostotsnyi. Muutaman kilometrin päässä Tuloksesta, Tuulivaaralla, sijaitsi rajavartioasema. Myös Lusmassa oli vartioasema, sillä tuohon aikaan niitä oli molemmin puolin rajaa vielä tiheässä. Venäjän puolella rajavartiointi tukeutui paljolti varausmiehiin, joita koulutettiin Repolassa sijainneessa varuskunnassa.

Alueen lapset saattoivat käydä neljä alimmaista luokkaa kotikylänsä kouluissa, minkä jälkeen Galina kävi yläluokat Repolassa ja Ruokajärvellä ja opiskeli vielä Petroskoissa. Opintojen jälkeen hän palasi Tulokseen, avioitui ja sai lap-

Lentieran lespromhoyin toimistorakennus (kuva Katri Karkinen)

sia. Tuulijoen uitot loppuivat vuonna 1972 kokonaan, jolloin Tuulijärven kolmen metsätyökylän pitäminen asuttuna ei ollut metsätalouspiirille enää tarpeellista. Kun koulut, kaupat ja muut palvelut suljettiin, oli ihmisten muutettava Repolaan, Lentieraan tai vielä kauemaksi. Kylät tyhjenivät kokonaan muutamassa vuodessa. Kaksikymmentä vuotta kestänyt, neuvostomalliseen metsätalouteen perustunut asutusvaihe oli ohi Tuulijärven rannoilla.

Galina Isajeva muutti perheineen vuonna 1974 Lentieraan, jossa metsätalous edelleen kukoisti ja kehittyi. Marraskuussa 2008 tavatessamme hän työskenteli edelleen Lentieran lespromhoyin toimistossa ja odotti eläkkeelle pääsyä. Vaikka rakennus olikin sama kuin 1970-luvulla, on metsätalouden luonne Venäjällä sen verran muut-

tunut, että lespromhoyia ei ole enää nykyään tarkoituksenmukaista suomentaa metsätalouspiiriksi vaan puunkorjuuyritykseksi.

Rautatien rakentaminen siirtää metsätalouden painopistettä

Ennen sotia, oli Lentiera ollut Repolan piirin pienin sivukylä, joka kymmenkertaisti asukaslukunsa metsätalouden nousun myötä muutamassa vuodessa. Piirin itäreunalla sijaisi samankokoinen pieni sivukylä, Muujärvi, josta kehittyi 1960-luvun lopulla yli 4 000 asukkaan taajama ja alueen hallinnollinen keskus. Vuosisadan alussa rakennettu Pietarin ja Muurmanskin välinen rata kulki 100 - 200 kilometrin päässä rajalta, joten sotien jälkeen alettiin rakentaa rautatietä yhdistämään Länsi-Karjalan teollisuuskeskuksia toisiinsa ja muuhun valtakuntaan. Länsi-Karjalan rata tuli Repolan

korkeudelle 1963, mutta se kulki 60 kilometriä Repolan kylää idempää, Muujärven kautta. Vuonna 1966 päätettiin perustaa Mujejärven piiri alueelle, jolla aikoinaan olivat toimineet Repolan, Rukajärven ja Kii-masjärven kunnat sekä Porajärven kunnan pohjoisosa. Uutta piirikeskusta alettiin rakentaa Muujärvelle. Parikymmentä taloa käsittäneestä korpikylästä kehittyi nopeasti ajanmukainen taajama, jossa oli kolmi-kerroksisia asuintaloja, piirisairaala, useamman sadan oppilaan koulu, kirjastot sekä lapsille että aikuisille, kulttuuritalo, tavaratalo, leipomo ja kahvila-ravintola. Myös kommunistisen puolueen, nuorisoliiton ja pioneerien toiminta organisoitiin uudelleen heti uuden piirin perustamisen jälkeen.

Kauaskantoisin tuotannollinen investointi Mujejärvellä oli alavaraston perustaminen. Venäläinen puunkorjuu poikkesi monessa suhteessa skandinaavisesta mallista. Suomessa rungot pätkittiin metsässä, josta tukkiautot kuljettivat ne suoraan tehtaille tai sahoille. Venäjällä autot kuljettivat rungot kokonaisina metsästä alavarastolle, jossa ne vasta katkottiin ja lajiteltiin. Ala-

varastot sijoitettiin yleensä rautatien varrelle, josta puut kuljetettiin sahoille ja tehtaille. Alavarastot työllistivät pysyvästi runsaasti väkeä, joten niiden ympärille kasvoi yleensä taajama. Mujejärven uudella taajamalla oli siten tärkeä tehtävä Karjalan uudistuvassa metsätaloudessa, jonka puunkuljetukset olivat siirtymässä vesistöistä rauta- ja maanteille.

Vaikka Repola sijaitsikin kaukana rautateistä, säilyi sillä kuitenkin 1980-luvulle saakka vankka asema metsätaloudessa. Mujejärven alueella toimi aluksi Rukajärven metsätalouspiiri ja Repola jatkoi toimintaansa omana piirinään. Vaikka uitto Tuulijoella ja muilla Suomen ja Neuvostoliiton välisillä rajajoilla lopetettiin 1970-luvun alkupuolella, jatkui rajauitto poikkeuksellisesti vielä Lieksanjoella. Puita uitettiin edelleen Lieksanjoen vesistön yläjuoksulla, mm. Kolvasjärvellä ja Roukkulajärvellä, joten kylissä tarvittiin vielä asutusta. Metsätöiden merkityksestä kertovat Repolan metsätalouspiirissä 30 vuotta kirjanpitoitehtävissä työskennelleen Albert Ilosen muistivihkoonsa merkitsemät luvut piirin hakkuu- ja

työntekijämäärien kehityksestä. Niiden mukaan Repolan lespromhozissa työskenteli 1970-luvulla metsä- ja uittotoissa 400-500 työntekijää. Vuosikymmenen vaihteessa työntekijämäärät laskivat, mutta vuonna 1985 työntekijöitä oli vielä 330. Myös suomalaiset uittotilastot kertovat Lieksanjoen uittojen vähentyneen tasaisesti, mikä johti uiton päättymiseen myös siellä vuonna 1986. Keskeinen syy uiton hiipumiseen oli puun väheneminen uittoyhteyksien varrelta, mutta siihen vaikutti myös se, että perinteinen uitto soveltui huonosti nopea-tempoiseen ja koneellistuvaan metsätalouteen.

Uiton loputtua Lieksanjoella alkoi Repolan syrjäisyys korostua ja kylän hiipuminen alkoi. Repolan metsätalouksiirin toiminta lakkautettiin vuonna 1986 ja alueen metsätalous siirrettiin uuden Mujejärven metsätalouksiiriin alaisuuteen. Mujejärven piirihallinnon alueella nykyisin toimivat neljä lespromhozia sijaitsivat radan varrella: Mujejärvi, Voloma, Lietmajärvi sekä Lentiera, jonne vedettyä pistorataa ei ole tosin tarvittu puunkuljetuksiin 1990-luvun alkuvuosien jälkeen.

Repolan ympäristön liikenneverkko

Lentiera kehittyy maantiekuljetusten keskuksiksi

Uiton päätyttyä ainoa aivan Suomen rajan tuntumassa toiminut lespromhoz oli Lentiera. Taajaman asema oli vankistunut 1970-luvulla rajauittojen keskittyessä Lieksanjoelle, sillä se sijaitsee Lieksanjoen vesistön Venäjän puoleisen osuuden alapäässä, 20 kilometrin päässä rajasta. Keskeisen sijaintinsa vuoksi Lentiera oli vaurastunut uittojen ansiosta muita kyliä enemmän. Lentieran lespromhoz rakennutti uusia rakennuksia vielä 1970- ja 1980-luvuillakin, pääsoin kahden perheen taloja omine puutarhapals-

toinen. Kaksikerroksisia parakkeja purettiin uusien pientalojen tieltä.

Uiton loputtua oli rajakaupassa muutaman vuoden välivuosi. Puut kuljetettiin Lentierasta Karjalan omiin tuotantolaitoksiin pistoradan päähän perustetun alavaraston kautta. Kun Neuvostoliiton ja Suomen välisessä puukaupassa siirryttiin 1960-luvulla maantie- ja rautatiekuljetuksiin, alettiin myös Repolan alueelta tuoda maanteitse jonkin verran puuta. Kuljetusmäärät olivat kuitenkin vielä uittoon verrattuna pieniä. Puuta tuotiin Suomen puolelle enemmän ja vähemmän säännöllisesti Inarin, Kokkojärven ja Lahnalammin rajanylityspaikkojen kautta.

Merkittävimmäksi rajanylityspaikaksi näistä kehittyi 20 kilometrin päässä Lentieran kylästä sijaitseva Inari, jonka kautta Enso-Gutzeit toi 1970-luvulla puuta. Säännölliset maantiekuljetukset Inarin kautta katkesivat kuitenkin koko 1980-luvun ajaksi. Inarin raja-aseman vilkkain kausi alkoi vuonna 1994, kun Vapo Timber Oy käynnisti puuntuotannon. Tukkipuu kuljetettiin Vapon Lieksan ja Nurmeksen sahoille, kuitupuu Sto-

ra Enson Uimaharjun sellutehtaalle. Lentierasta oli Lieksaan matkaa asfaltoitua maantietä pitkin 80 kilometriä ja Uimaharjuun 100 kilometriä

Vapo Timber alkoi vähitellen yhteistyössä Lentieran lespronhozin kanssa uudistamaan puunkorjuuta. Jo muutama vuosi aikaisemmin oli Neuvostoliiton hajoaminen muuttanut metsätalouden luonnetta Venäjällä; keskitetystä suunnitelmataloudesta siirryttiin markkinatalouteen ja yksityistämispolitiikkaan. 1990-luvun alun yksityistämisessä Lentieran lespronhoz muuttui osakeyhtiöksi, jonka osakeista enemmistö oli työntekijöiden omistuksessa. Yksityistämisen jälkeen puunkorjuuyritys on supistanut yhdyskunnan asukkaille suunnattuja palveluja ja keskittynyt tuotannollisiin tehtäviinsä. Lentierassa saattoikin vuosi sitten siellä käydessämme kuulla valitusta siitä, että 1990-luvun alun jälkeen lespronhozin asuntoja ei ole remontoitu eikä uusia rakennettu.

Vapo Timberin mukana Lentieran metsiin tulivat suomalaiset monitoimikoneet, mutta vähitellen hakkuut siirtyivät lentieralaisten

tehtäviksi. Vapo ja suomalaiset koulutusorganisaatiot kouluttivat Lentieran metsureita ja kuljettajia uusiin työtapoihin. Lespromhoz osti oman monitoimikoneen ja kuljetuskoneen. Tällä hetkellä metsurit tekevät noin puolet yhtiön hakkuisista, toisen puolen puista kaataa yhtiön kaksi monitoimikonetta. Uuden teknologian myötä työvoimaa tarvitaan vähemmän. Nykyään Lentieran puunkorjuuyritys työllistää noin 260 metsuria, korjuukoneiden ja autojen kuljettajaa ja muita työntekijöitä.

Viimeistelekö markkinatalous yhteisörakenteiden tuhon?

Repolan alueen lähivuosien metsätalouteen eivät vaikuta vain paljon puhutut puutullit. Laajempi vaikutus voi olla vuonna 2007 ja 2008 tapahtuneilla omistajanvaihdoksilla, joilla Mujejärven ja Lentieran lespromhozit siirtyivät Venäjän suurimpiin metsäteollisuusyrityksiin kuuluvan Investlespromin omistukseen. Yhtiöön kuuluu niin Venäjällä kuin Euroopassakin toimivia puunkorjuu-, puunjalostus-, sellu- ja paperiteollisuusyrityksiä. Investlesprom on Venäjän suurin metsäalueiden

vuokraaja. Sen omistukseen siirtyi muutama vuosi sitten myös runsaan sadan kilometrin päässä Mujejärveltä sijaitseva Segezhan sellu- ja paperitehdas, jonka puunhankintaa varten se on hankkinut puunkorjuuyrityksiä omistukseensa.

Yhtiö pyrkii uudistamaan puunkorjuuyrityksiään muuttamalla organisaatioita ja hankkimalla uusia metsäkoneita. Heti omistajanvaihdon jälkeen lopetettiin Mujejärvellä aputalous ja alavaraston toiminat. Mujejärven lespromhizin tuotannollinen johtaja Edvard Sipchut puhuu tavoitteesta siirtyä kokonaan skandinaaviseen teknologiaan: monitoimikoneet pätkivät puut valmiiksi metsässä, josta ne kuljetetaan kuorma-autoilla Segezhan tehtaalle tai Karhumäen sahalle. Talouskriisi on hidastanut uudistuksia, mutta Mujejärven lespromhizilla on jo kolme modernia korjuuketjua, Työvoiman tarve on vähentynyt ja ihmisiä on jäänyt työttömäksi. Vuosien 2005 ja 2008 välillä on puunkorjuuyrityksen henkilökuntamäärä laskenut 550:stä 260:een, josta se todennäköisesti edelleen pienenee.

Lentieran puunkorjuuyrityksen

tulevaisuus on hyvin epävarma, sillä kaikki sen hakkaamat puut on viety Suomeen. Samalla hetkellä kun suunnitella olevat korkeat puutullit astuisivat voimaan, vaihtuisi Lentieran erinomainen sijainti syrjäisyydeksi. Lentieran pistorataa pitkin ei voi enää kuljettaa puuta. Kun kaikki puut on viety maanteitse Suomeen, ei rataa ole vuosikausiin kunnostettu. Alustavasti on suunniteltu, että puutullien noustessa Lentieran puut kuljetettaisiin Repolan kautta Mujejärvelle, josta ne jatkaisivat matkaa rautateitse. Huonokuntoiset tiet eivät kuitenkaan kestä kovin pitkään raskaita kuljetuksia. Suurena metsätalouden harjoittajana Investlesprom on vaatinut Venäjän hallitustakunnostamaan valtakunnan tieverkostoa.

Repolan kylässä asui marraskuussa 2008 enää 35 Mujejärven puunkorjuuryityksessä työskentelevää. Metsätöissä olevien repolalaisten määrä oli siten kymmenesosa 1980-lun puolivälin määrästä. Näyttää siltä, että markkinatalouteen ja skandinaaviseen puunkorjuuteknologiaan siirtyminen viimeistelee Repolan pääkylän osalta kehityksen, minkä uiton päättyminen ja

maakuljetuksiin siirtyminen 1980-luvulla aloitti. Vuonna 1989 Repolan kyläneuvostoalueella asui 2 100 ihmistä, 1997 noin 1500 ja 2008 enää 1 000. Viime vuoden väestötilaston mukaan työikäisistä repolalaisista töissä oli 230 ja työttömänä 210. Eläkeikäisiä oli 450 ja alle 18-vuotiaita lapsia 150.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana on Repolan kylän palvelu- ja sosiaalinen järjestelmä lähes romahtanut. Vuonna 1999 lopetettiin Repolan rajavartiosto, joka nimillään oli ollut 1600 ihmisen yhteisö (varusmiehiä, kouluttajia ja upseerien perheenjäseniä). Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen on rajavartiostoinnin luonne muuttunut molemmin puolin rajaa. Rajalla olevat vartioasemat on lakkautettu ja kiinteät tukiasemat keskitetty Lieksan ja Kostamuksen tapaisiin keskuksiin. Rajavartijan perinteistä jalkatyötä ovat vähentäneet kamerat, liiketunnistimet ja muu tekniikka. Myös venäjän puolella siirryttiin muutama vuosi sitten varusmiehistä ammattimaisiin rajavartijoihin. Rajalla on entistä hiljaisempaa ja ongelmia aiheuttavat lähinnä rajavyöhykkeelle eksyneet metsästäjät

ja marjanpoimijat.

Varuskunnan lähdettyä jäi Repolassa kymmeniä rakennuksia tyhjilleen ja vandalismin kohteeksi. Suuren ihmisjoukon poismuutto heikensi luonnollisesti myös kylän palveluja. Toimintansa lopetti muun muassa paikallisia palveluttu pieni saha ja puuverstas, monipalvelupiste, yhteissauna ja pankin toimipaikka. Sairaala lopetti toimintansa vuonna 2006. Mujejärven lespromhoozin apotalouden sulkeminen lopetti toiminnat myös Repolassa, joten kylässä ei enää tuoteta maitoa ja lihaa. Paikallinen leiväntuotanto oli loppunut jo hieman aikaisemmin leipomon sulkeutumisen myötä. Jäljellä olevia palveluja on enää koulu, posti ja useampi kauppa, joten repolalaisten on usein asioitava sadan kilometrin päässä Mujejärvellä, erittäin huonossa kunnossa olevia teitä kulkien.

Vielä huonompi on tilanne Repolan ja Lentieran puolivälissä sijaitsevassa Kiimanvaaran kylässä, joka oli ennen vahva kylä omine kyläneuvostoineen. Alue oli osa Lentieran lespromhoozia, joka työllisti kylän miehet. Kaksikymmentä vuotta sitten Kiimanvaarassa asui 300 ih-

mistä, nyt runsas 100. Koulun toiminta ja kylähallinto lopetettiin muutama vuosi sitten. Kukaan kyläläisistä ei käy enää metsätöissä. Marraskuussa 2008 pistivät silmään kylän raitilla huojuvat humalaiset miehet.

Repolan alueen sodanjälkeinen kehityskaari ei kovin paljon yllätä henkilöä, joka tuntee Suomen puolella olleiden metsätyökylien kohtalon. Lieksan puoleiset rajakylät kuokoistivat myös aikoinaan metsätyön varassa ja kylissä oli vuonna 1960 kaikkiaan 12 koulua; nykyään ei enää yhtään. Lentieran korkeudella, Lieksan puolella sijaitsevan entisen metsurikylä Hattuvaaran asukasluuku on laskenut vuoden 1960 noin 1 400:sta nykyiseen 200:aan. Vaikka muutokset ovatkin olleet molemmilla puolilla rajaa samansuuntaisia ja rajuja, ovat murrokset olleet Suomen puolella moniaineksisempia ja epäsuorempia. Rajan toisella puolella muutokset ovat olleet suoraviivaisempia ja totaalisempia. Kun Neuvosto-Karjalassa harjoitettiin 1950- ja 1960-luvuilla ”perspektiivittömien kylien likvidointipolitiikka”, kohdistui ”likvidointipolitiikka” Suomessa pientiloihin, mikä

kyllä myös johti kylien autioitumiseen vaikkei sitä viralliseksi tavoitteeksi ilmoitettukaan.

Neuvostoliiton keskusjohtoisessa suunnitelmataloudessa toteutettiin kaikkialla yhtä aikaa samantapaisia uudistuksia, joiden tahdissa ihmisten oli vaihdettava nopeasti asuinpaikkoja. Nyt kun metsäteollisuus- ja puunkorjuuyritykset organisoivat toimintansa markkinatalouden ehdoilla, eivät suunnitelmatalouden synnyttämät metsätyökylät näytä säilyvän hengissä.

Repolan alueen jälkiteollinen tulevaisuus?

Puutulliratkaisuista riippumatta on ilmeistä, että Repolan ja Lentieran alueiden hakkuut tulevat työllistämään paikallista väkeä entistä vähemmän. Muutaman vuoden kulluttua tilanne voi olla samanlainen kuin Lieksan puoleisissa rajakylissä, joissa asuvien työllisyyteen metsätaloudella ei ole enää juurikaan vaikutusta. Lieksan rajakylien metsät ovat toki edelleenkin metsäteollisuuden raaka-ainelähteenä, mutta hakkuut suorittavat keskuksista silloin tällöin tulevat monitoimikoneet. Kylissä vielä asuvat metsurit

ovat viime vuosina tehneet talvisin luonnonsuojelualueilla ennallistamistöitä.

Luonnonsuojelu- ja retkeilyalueiden lisääntyminen on Lieksan rajaseudulla ollut silmiinpistävä piirre. Alueella onkin syntynyt suojelu- ja retkeilyalueisiin ja muuhun luontoon tukeutuvia matkailuyrityksiä. Ne ovat suuntautuneet muuan muassa koskenlaskuihin, melontaan, koiravaljakkoajeluihin sekä kalastus- ja metsästysmatkailuun. Ruunaan ja Nurmijärven entiset metsätyökylät ovat muuttuneet matkailukyliksi ja löytäneet uuden tavan luonnonvarojensa hyödyntämisessä.

Voisiko Repolan alueelle löytyä samantapaisia matkailullisia tehtäviä? Ainakin Suomen puolella on näin ajateltu, sillä matkailuyrittäjät ja viranomaiset aloittivat matkailuun liittyvän yhteistyön Mujejärven piirin kanssa jo 1990-luvun lopussa.

Repolan alueen luontomatkailun kehittäminen on ollut kohteena useissa EU-osarahoitteisissa Tacis- ja Interreg-hankkeissa. Hankkeita on ollut toteuttamassa hyvin monipuolinen joukko sekä Suomen että

Venäjäns puolelta: muun muassa Lieksan kaupunki, Mujejärven piiri, luontomatkailuyrittäjät, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan biosfäärialue ja ympäristökeskus, Joensuun yliopisto, Karjalan tiedekeskus ja Karjalan tasavallan viranomaiset. Tiedon välittämisen ohella on Repolan alueelle inventoitu vesi-, tie- ja polkureittejä sekä tehty alueen matkailumahdollisuuksia esitteleviä nettisivusto. Matkailun kehittämistä ovat hidastaneet vaikeus saada Inarin rajanylityspaikka matkailukäyttöön sekä matkailuinfrastruktuurin ja -yrittäjien puuttuminen Repolan alueelta.

Pidemmän aikavälin kehitystä ajatellen on helppo yhtyä yli kymmenen vuotta raja-alueyhteistyötä tehneen Pohjois-Karjalan biosfäärialueen koordinaattorin Timo J. Hokkasen visioihin. Hän näkee luonto- ja kulttuurimatkailulla olevan erinomaiset edellytykset Lieksanjärven hienoissa maisemissa sekä Repolan ja Lentieran välisellä alueella. Alueella voisi harjoittaa automatkailua, koskenlaskua, melontaa, mökkeilyä, kalastusta ja samoilua. Lieksanjärven rannalle, esimerkiksi Tsolkan vanhan kylän

niityille, voisi rakentaa hienovaraisesti luontomatkailukeskuksen. Repolan alueella on ainutlaatuinen historia, jonka ympärille voisi kehittää monipuolisia tutustumiskohteita ja tarinoita. Jo viimeisen sadan vuoden ajalta alueelta löytyy monenlaisia tapahtumia: vaihe osana Suomea, heimosodat, Toivo Antikaisen hiihtoretki, maatalouden kollektivisointi, talvi- ja jatkosota, savotat ja uitot. Ympyräreitti Lieksa-Lentiera-Repola-Mujejärvi-Kostamus houkuttelisi matkailijoita tutustumaan alueen historiaan ja luontoon sekä myös siihen, miten rajan takana nykyään eletään. Matkailijoita varten rakennetut palvelut toisivat paikallisille tuloja ja palvelisivat myös heidän tarpeitaan (parempikuntoiset tiet, matkapuhelinverkko, vesihuolto, kaupat).

Repolan alueelle Tuulijärvelle on suunnitteilla kansallispuisto. Osa alueesta kuuluu Lentieran lesperomhazin hakkuualueeseen, mutta se on tehnyt SPOK-luonnonsuojelujärjestön kanssa sopimuksen, ettei puunkorjuuta ja teiden rakentamista harjoiteta suunnitellulla alueella. Tuulijärven kansallispuisto tulisi aiwan Suomen rajan pintaan, rajavyö-

hykkeelle, joten sitä tuskin pystytään hyödyntämään Suomen puolelta tulevassa luontomatkailussa. Venäjä on jo perustanut Suomen rajalle luonnonsuojelualueita ja uusia on suunnitteilla. Yhdessä Suomen puolella olevien luonnonsuojelualueiden kanssa niiden on suunniteltu muodostavan rungon Vihreälle vyöhykkeelle, joka ulottuisi Itämereltä Jäämerelle. Alueelle voitaisiin kehittää alueen monipuolisen luonnon ja kulttuurin varaan matkailua ja muuta ympäristöläh- töistä elinkeinotoiminta. Vihreän

vyöhykkeen osana Repolan alue voisi kytkeytyä laajempaan alueko- konaisuuteen. Tällöin sen asema voisi muuttua Venäjän syrjäisestä kolkasta yhteyksien rakentajaksi Suomen suuntaan, mikä tehtävä sil- lä on vuosisatojen varrella ollut mo- nesti. Mutta tämä edellyttää kaikil- ta tahoilta aktiivisuutta Inarin tilapäisen rajanylityspaikan muut- tamiseksi kansainväliseksi rajanyli- tyspaikaksi, jolloin puunkuljetusten lisäksi myös matkustajaliikenne oli- si mahdollista.

*Pertti Rannikko, Joensuu
pertti.rannikko@joensuu.fi*

Tämä teksti löytyy seuran verkkosivuilta erillisenä www.repola-seura.org. Toimitus

Karjalan Sivistysseuralla uusi puheenjohtaja Kari Kemppinen

Viime keväänä valittiin KSS:n uudeksi puheenjohtajaksi Kari Kemppinen. Alkusyksystä hän lähestyi kirjeellä, jossa kertoi suunnitelmistaan:

- Seuran visuaalista ilmettä tullaan uudistamaan kaikilla rintamilla (KH -lehti, verk- kosivut, painotuotteet) kuiten- kin vanhaa ja perinteistä kun-

nioittaen,

- KSS:n uudistetut internet - sivut avautuivat marraskuun alusta (www.karjalansivistys-seura.fi), joilta löytyvät mm. yli 5000 nidettä käsittävä seu- ran kirjasto

- Jäsenhankintakampanja käynnistetään heti vuoden vaihteessa

- Vuosikokous- ja heimopäivät järjestetään 10. -11.4. Kuopiossa,
- Suunnitelmissa on myös karjalan kielen ja kulttuurin kurssi Karjalassa
Kari Kempainen on aloittanut KH -lehdessä puheenjohtajan

palstan ja toivoo palautetta ja yhteydenottoja p. 09-171 414 tai kari.kempainen@karjalansivistysseura.fi. Hän kutsuu myös väkeä pistäytymään toimistolla Luotsinkatu 9 D, Helsinki.

Venäjän eläkeuudistus: eläkkeitä nostetaan 40 prosentilla ensi vuoden alusta

Venäjän eläkeuudistus on massiivinen hanke, joka koskee 37 miljoonaa eläkeläistä. Hanke on käynnistetty puolitoista vuotta sitten. Eläkkeitä on hinnattu ylöspäin 2000 -luvulla noin 13%, mutta kaksinumeroisena laukkaava inflaatio on syönyt suurimman osan korotuksista.,

Uusi eläkelaki vaatii paikkaamaan sosiaalituella vajauksen, jos eläke uudistuksenkin jälkeen minimitoimeentulorajan (100 e/kk) alapuolelle.

Hanke rahoitetaan työntekijöiden työeläkemaksuilla ja valtion öljytulorahastojen tuotoilla.

Virallinen eläkeikä alkaa 55 – 60 -vuotiaana. Useimmat jatkavat kuitenkin työntekoa, sillä eläke ei riitä juuri minikäänlaiseen elintasoon varsinkin kaupungeissa.

YK:n työjärjestön ILO:n suositusten mukaan eläkkeen määrä pitäisi olla vähintään 40 prosenttia palkasta, mutta Venäjällä sen osuus keskimäärin alle 25 prosenttia.

Omaeläke on Venäjällä on vielä harvinaista; noin 10 prosentilla eläkkeensaajista on jonkinlainen jonkinlainen yksityisrahoitteinen eläke.

KS lehtijutun perusteella referoinut

T.K

VUOSIKOKOUS su 29.11.2009

**pidetään klo 12.30 Lieksassa ort. seurakuntasalilla
osoite Iljankatu 4**

Kokouksessa käsitellään sääntöjen 10.
pykälässä vuosikokoukselle määrätyt asiat.

Tarkempi asialista jäsentiedote Repolaisessa 49 sivulla 6.
Seuran säännöt kotisivuillamme internetissä
www.repola-seura.org.

Lisäksi

Kahvitarjoilu alkaen klo 11.30, 5 e /hlö,
Tuemme ortodoksista lähetystyötä.

*****

Uuden hallituksen järjestäytymiskokous
vuosikokouksen jälkeen

Tervetuloa kokoukseen!

Hallitus